

Ingen grunn til å klandre den israelske legeforening

Leder av etikkomiteen i World Medical Association, Harry Martin Svabø, sier at den israelske legeforening har gjort hva den har maktet for å påvirke den israelske regjering til å respektere menneskerettighetene og legeetikken i den pågående konflikten i Midtøsten.

Harry Martin Svabø er nylig hjemkommet fra WMAs rådsmøte i Frankrike hvor de to hovedsakene dreide seg om spørsmål knyttet til konflikten i Midtøsten og til endringene i Helsinkideklarasjonen.

Sterk internasjonal reaksjon

I spørsmålet om Midtøsten var WMAs interesse knyttet til den humanitære og menneskerettslige siden ved konflikten, og til arbeidssituasjonen for alt hjelpepersonell.

– Vi var interessert i å få vite hvordan israelske kolleger hadde forholdt seg og hva den israelske legeforening hadde foretatt seg, for å påvirke sin regjering og sitt samfunn slik at humanitære, menneskerettslige og legeetiske lover og regler kunne bli overholdt, sier Svabø.

Verdensorganisasjonen for leger var forut for møtet blitt oversvømt av e-postmeldinger som ville vite om ryktet om at den israelske legeforening skulle ekskluderes, var sant. – Det var ikke hold i disse ryktene, sier han.

De to nordiske representantene, Harry Martin Svabø og Jon Snædal fra Island, hadde på forhånd, både på eget initiativ og etter ønske fra den israelske legeforening, avtalt et møte for å høre deres versjon av hva som har skjedd og skjer. – Vi møtte foreningens president, leder av etikkomiteen og en juridisk rådgiver som forklarte og la frem skriftlig dokumentasjon på hva foreningen hadde gjort. Vi drøftet bare de humanitære og menneskerettslige sidene ved konflikten og kom overhodet ikke inn på den politiske situasjonen. Først og fremst var vi interessert i å få

Harry Martin Svabø

vite hva den israelske legeforening har gjort for å påvirke myndighetene, slik at leger og annet helsepersonell kunne fungere som helsepersonell i forhold til skader, nød og lidelse for alle parter. Det viste seg at den israelske legeforening med etikklederen i spissen, hadde jobbet ganske energisk med dette spørsmålet, forteller Svabø.

– Man kan selvfølgelig stille spørsmål ved hvilke muligheter en organisasjon har til å forhindre grov diskriminering og til å forhindre at det begås brudd på elementær etikk og menneskerettigheter i en slik situasjon. Det er ikke den israelske legeforening som sitter på makten og mulighetene, det er det regjeringen som gjør, sier Harry Martin Svabø.

Har gjort det man kan forlange

Rådsmøtet i WMA avgav en erklæring til den israelske legeforening om at rådet synes den har gjort det man kan forlange at den skulle ha gjort med hensyn til påvirkning av regjeringen, i en slik situasjon.

– Jeg synes denne erklæringen er grei nok. På mange måter hadde man håpet at man slapp å gi aksept til noe som helst i en så problematisk og vanskelig sak som denne. På møtet opplevde jeg ingen aggresjon

mot Israel, det var gode og konstruktive samtaler på grunnlag av medisinsk etikk og menneskerettigheter, sier han.

Redusert bruk av placebo ved forsøk

I 2000 ble Helsinkideklarasjonen revidert, men det er behov for å klargjøre visse punkter i den nye teksten når det gjelder bruk av placebo.

– Det grunnleggende er at man skal bruke så lite placebo som mulig. Ved utprøving skal testproduktet sammenliknes med det best mulige på markedet, men i enkelte tilfeller lar dette seg ikke gjøre og det kan være etisk aksept for å bruke placebo. Dette kan for eksempel være aktuelt ved utprøving av preparater for mindre alvorlige lidelser. Disse forhold reguleres i § 29, sier Svabø.

Et annet punkt som har vært omfattet med interesse, er § 30. I den opprinnelige teksten sies det at ved slutten av en studie, skal alle involverte parter nyte godt av de resultater som er oppnådd.

– Det som er problemet er at det etter noens oppfatninger skapes uklarheter om hvem som er ansvarlige for å tilby hjelpen og hva som har vist seg å ha best effekt. På dette punkt arbeides det videre. Vi må i alle studier forvisse oss om at personer som er med i forsøk ikke blir sett på som et middel, men som selvstendige individer som har sin egenverdi, sier Harry Martin Svabø.

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen

To presidentkandidater fra Norden

Neste møte i World Medical Association (WMA) er i oktober 2002 i Washington DC, USA.

På det møtet skal bl.a. eutanasi-spørsmålet og Helsinkideklarasjonen opp til debatt. I tillegg skal det velges ny president. Det er to kandidater fra Norden, én fra Finland og én fra Sverige. I dag er Enrique Accorsi fra Chile president.

En av Svabøs oppgaver til dette møtet er å sondere hvilke oppfatninger de respektive medlemsland har av kandidatene og på dette grunnlag ta en samtale med dem. – Det er selvfølgelig helt opp til den enkelte kandidat om de ønsker å kjøre hele løpet. Det er uansett viktig å samle kreftene i Norden på én hånd, dersom dette er mulig, understreker han.

WMA-resolusjon

«The WMA commends the initiative of the Israel Medical Association in setting up a committee which has addressed the serious difficulties arising from the current conflict, set out the principles governing the roles of doctors and other health professionals in these circumstances and has called upon the highest authorities to investigate and act upon any actions breaching the relevant international conventions.»